

МЕРСЕДЕС ЛАКИ ПАНАИРЪТ НА СВИРАЧИТЕ

Превод от английски: Камен Костов, 1998

chitanka.info

Целият свят се стича на панаира в Иткар.

Поне така се говореше — и Рюн си мислеше същото, докато крачеше по Главния търговски път, минаващ през прохода Галзар близо до нейния дом. Не вървеше по прашното, претъпкано платно; там в навалищата можеше да я стъпче животно или да я прегази каруца. Заедно с останалите пешеходци се движеше по тревата край пътя. Тя също бе покрита с прахоляк — всички странници, поели към панаира, отдавна бяха стъпкали тревицата, — но там поне човек можеше да избегне опасността да го настъпи някое копито.

Вече виждаше в далечината вратите на панаира и стража, застанал отстрани. Сега беше моментът да се измъкне от тълпата, за да отпочинат каталясалите ѝ крака и да обмисли по-нататъшните си действия, преди да стъпи на територията на панаира.

Разбута с лакти хората около себе си, някои запротестираха и започнаха да я блъскат, отдалечи се от пътя, намери удобно място с хубав изглед към панаира и камък, на който да седне. Слънцето прежуряше и тя усещаше лъчите му през меката кожена шапка. Отпусна се върху камъка и започна да разтрива уморените си ходила, докато внимателно оглеждаше панаира.

Гледката беше доста впечатляваща. Панаирът бе много по-голям, отколкото очакваше. Очевидно зад солидната ограда не даваха нищо безплатно и малкото монети, които ѝ бяха останали, щяха да ѝ стигнат само за храна по време на тридневните изпити за постъпване в Гилдията на бардовете. След това...

Е, след това щеше да стане чирак и прехраната и подслонът щяха да бъдат грижа на бъдещия ѝ майстор. Ако не...

Тя отхвърли мисълта за възможен провал на изпитите. Тя не можеше... Трите положително *нямаше* да го допуснат. Толкова много бе направила дотук.

Първо трябваше да свали праха от себе си и да пренощува някъде, без да плаща. Имаше чувството, че прахът бе проникнал във всяка пора и я бе маскирал от глава до пети в сивокафяв цвят, напластявайки се включително и по тъмнокестенявата ѝ коса. Сякаш бе полепнал дори по очите ѝ.

Спусна се към реката. На едното рамо се поклащаше лютнята, а на другото — вързопът с багажа. Близо до доковете водата бе кална и размътена. Имаше голямо движение, за да се изкъпе, а и твърде много

пристанищни плъхове, за да остави нещата си на земята. Тръгна срещу течението, шумът от панаира постепенно затихна зад нея. Прекоси канала и потърси страничен бързей. Тук брегът бе по-пуст и обрасъл. Най-последно откри малко заливче. Мястото бе закътано, клоните на дърветата се спускаха като плътна завеса във водата, нямаше много растителност и разстоянието между стволите беше достатъчно, за да завърже спалния си чувал. Имаше си всичко — място за спане, баня и вода за пиене, — а в едно дърво забеляза и хралупа, достатъчно широка, за да скрие чувала и останалите вещи, които не искаше да мъкне със себе си на панаира.

Изчака да се смрачи, преди да събере смелост да се потопи в реката, и докато смъкваше мръсотията от себе си, очите и ушите ѝ бяха нащрек. Окъпана и освежена, тя се подвоуми дали да облече специалния тоалет, който си бе приготвила, или да го остави за по-нататък... Но мисълта пак да навлече просмуканите от пот и напластени с прах дрехи ѝ се стори противна и я отхвърли.

Почувства се съвсем различно, когато облече новите дрехи. Дължеше се отчасти на материите — освен когато ги бе пробвала, сега за първи път обличаше коприна и кадифе. Нищо че дрешките бяха вехтички — купени на втора ръка от един амбулантен търговец и скроени от по-големи одеяния. Кадифеният брич не беше *чак толкова* изтърган, лентите на ръкавите на ризата и бродерията прикриваха избелелите места, а жилетката изцяло покриваше петното на гърба. Шапката ѝ, изтупана грижливо от праха и накичена с перата, отскубнати от опашките на няколко недоволни петли и тикнати под ширита, беше като нова. Ботушите поне наистина бяха нови и след като ги изчетка, изглеждаха съвсем прилично. Напъха останалите дрехи и спалния чувал във вързопа, скри го в хралупата и се почувства готова да се появи на панаира.

Стражът я огледа внимателно.

— Скитащ музикант? — попита подозрително той, загледан в лютнята и цигулката, които висяха в калъфите си на раменете ѝ.

— Пристигам за изпитите, господине — поклати тя глава.

— А! — не скри задоволството си той. — Навреме идваш, момче. Изпитите започват утре. Шатрата на Гилдията е опъната точно до главния вход на храма, лесно ще я намериш.

Отегченият магьосник вратар не ѝ обърна повече внимание. Рюн премълча, че не е момче, както бе решил стражът — и нейното намерение бе да я мислят за момче, докато траят изпитите. Никога не бе чувала Гилдията да приеме някое момиче, но доколкото бе успяла да се ориентира, в правилника и в устава нямаше никаква изрична забрана. Така че веднъж да я приемат, веднъж изпитите да минат успешно, веднага ще разкрие пола си, но дотогава предпочиташе да играе на сигурно.

Поблагодари на стража, но той вече беше насочил вниманието си към следващия пътник в редицата. Мина през вратата и влезе в панаира.

Най-силно впечатление ѝ направиха силният шум и многото светлина; навсякъде по пътя ѝ горяха факли; сергиите от двете ѝ страни бяха осветени с фенери, свещи или с помощта на най-различни чудновати съоръжения. Тълпата и търговците се надвикваха с все сила. Дори на светлината на факлите се виждаше, че по сергиите са изложени третокачествени стоки: парцали втора употреба, месингови украшения, евтини имитации. Артистите я... озадачиха. Тя извърна очи от група танцьори. Не че бяха почти голи, но *начинът*, по който танцуваха, смути дори нея, а едно дете, отрасло в кръчма, е видяло доста неща в живота.

Стискаше здраво кесията и инструментите си, стараеше се да не обръща внимание на блъсканицата и остави потока от пешеходци да я влачи със себе си.

Постепенно навалицата се поразреди (но не и преди един-два пъти да усети нечия призрачна ръка да се опитва да грабне портмонето ѝ и да се дръпва като опарена след това). Реши да се довери на обонянието си и потърси алеята с гостилниците и бирариите. Не беше яла от сутринта и стомахът ѝ бе залепнал неприятно за гръбнака.

Знаеше, че гостилничарите идеално преценяваха клиентите по дрехите. Нейните не бяха достатъчно благонадеждни, за да ѝ сервират, преди да плати, но и не изглеждаха чак толкова зле, че да я изритат още на входа. Настойчиво умоляваше стомаха си да бъде по-търпелив, докато обходи два пъти алеята, внимателно сравнявайки цените и количествата, и се настани в скромна палатка, където предлагаша пай от печено месо и тесто (и добре че не се запита от какви зверове беше месото, имайки предвид цената), плодов сок или мляко, както и вино и

бира. Но най-хубавото беше, че можеше да седне до грубо скована дървена маса. Рюн взе своето парче месо и чашата сок (никакво вино или бира — дори и да имаше с какво да ги плати — да не си е изгубила ума, освен това имаше тайна за пазене и важно състезание на другата сутрин), намери свободна маса и започна да се храни, като в същото време наблюдаваше отминаващата тълпа. В пая имаше повече тесто, отколкото месо, но поне засищаше, беше добре опечен и пресен, а това никак не беше малко. Стана ѝ весело, като забеляза, че тежките и груби глинени чаши бяха два вида. Едните, в които сервираха млякото и сока, бяха грозни и безформени (прекалено грозни, за да бъдат откраднати) и побираха толкова, колкото подсказваше външният им вид. Другите, за вино и бира, бяха също толкова грозни и изглеждаха по същия начин (само зеленият цвят имаше по-жабешки оттенък), но дъното им беше много по-дебело, което намаляваше вместимостта им поне с една трета.

— За изпитите ли си дошъл, момко? — запита спокоен глас до ухото ѝ.

Рюн скочи, катурна чашата, но я хвана точно преди да се разплиска върху вехтите ѝ дрешки. (Иначе как щеше да ги изчисти за утрешното състезание?) Не беше усетила никакъв шум, никакво движение, никакво трепване на пейката, но до нея седеше някакъв мъж.

Беше на средна възраст, с вече сивееща червеникава коса, усмихнати бръчици около устата и сивозелени очи на откритото триъгълно лице. Това нищо не значеше. Познаваше не един и двама истински разбойници с не по-малко дружелюбни и открити лица. Беше облечен като нея: кожен вместо кадифен брич, хубаво ленено платно вместо износена коприна, кожена шапка и жилетка като нейните, същите ленти на ръкавите на ризата — и стърчащия иззад гърба му гриф на лютнята. Музикант?

От Гилдията? Рюн огледа още веднъж лентите на ръкавите му и остана разочарована. Синьо, червено и зелено, а не пурпурът и среброто на музикант от Гилдията, нито пък пурпурът и златото на бард. Беше обикновен певец, прост уличен музикант. Все пак я бе заговорил вежливо, а Трите знаеха, че не всеки, надарен с музикални дарби, притежава уменията или таланта да премине успешно изпитите...

— Да, господине — отговори учтиво тя. — И се надявам да успея. Мисля, че имам талант, а и други са го казвали.

Той я изгледа продължително и тя изпита тревожното чувство, че момчешките ѝ преструвки изобщо не го заблуждават.

— Добре, добре — каза той, — доста народ преди теб си е мислел същото и се е провалял.

— Може би — тя го погледна предизвикателно право в очите, — но се обзалагам, че нито един от тях не е свирил пред призрак убиец и не само се е спасил благодарение на способностите си, но е бил и възнаграден от същия този призрак заради доставеното му удоволствие!

— Нима? — само леко повдигна вежди той, но изглеждаше твърде заинтригуван. — И положително си написал песен, нали?

— Как иначе! С нея ще се явя на третото прослушване.

— Ами тогава... — Той не каза нищо повече, но неизреченото му предложение накара Рюн да свали калъфа с цигулката, да извади инструмента и да го настрои без повече подкани.

— Цигулката е първият ми инструмент — започна да се извинява тя, — но понеже песента е за цигулка...

— Никога не се оправдавай заради песен, детко — поучително я прекъсна той. — Остави я сама да говори. Давай да чуем тази призрачна история.

Не беше лесно да пееш и едновременно да свириш на цигулка, но преди известно време Рюн бе овладяла майсторлъка. Затвори очи за момент, колкото да си припомни промените, които бе направила в стиховете — за да не издадат пола ѝ, — и започна:

*Седя си на скалата и проклинам езика калпав за
хвалба
и глупавата гордост, че се осмелявам,
забравил страх и разум, да се закълна
с цигулката си Призрака от гробището да
позабавлявам.*

О, да, това си беше абсолютно глупава постъпка — да позволи на тези идиоти, постоянните клиенти на кръчмата, където работеше

майка ѝ, да я накарат да се хвали, че нямало човек, жив или мъртъв, когото да не може да измами с цигулката си. Прекалено много бира, Рюн, и нито капка здрав разум. А също и прекалено болезнена гордост, за да им позволи да сипват сол в раната ѝ, че е копеле на кръчмарската слугиня.

*Сега е полунощ и в тишина потънал е и гробът
пуст.*

*Внезапен вятър мойта кръв смразява и разлюлява
клоните във цвят.*

Неподходящо съчетание на думи, но трябваше да ги промени — този беше един от издайническите стихове.

*А срещу мене се възправя сякаш забулена
самата Смърт.*

*И ето, чувам глас: „Е, момко, май трябва да
напуснеш
този свят.“*

Света Троице, наистина беше злоещо: студено, старо и абсолютно безсърдечно. Смърдеше на смърт и на гроб и я бе разтърсило до мозъка на костите. Накара цигулката да изрази онова, което думите никога не биха могли, и усети, че единственият ѝ слушател потръпна.

Следващият куплет описваше отговора на Рюн към призрака и цигулката зави от страх и непоколебимост и други невиджани на този свят неща. После идваше описание на кошмарното ѝ среднощно изпитание и цигулката се олюля от умората, която бе изпитала, след като бе свирила цяла нощ. След това мелодията се надигна триумфално заедно с изгрева, тъй като злоещото създание не само не бе я убило на място, но музиката ѝ го бе сгряла. Публиката ѝ се бе увеличила, но тя долавяше съвсем смътно този факт.

*Но ето че зората ме огрява и виждам слънцето
да се показва,
и светлината погва студената и страшна нощ
обратно.*

*Аз гледам онемял от изненада —
на мястото на онзи призрак грозен блести
купчинка злато!*

Цигулката се изсмия над изиграната смърт, изплезе се на всички призраци и се възрадва на откритието, че дори мъртвите могат да се възхитят на смелостта и таланта и да ги възнаградят.

Рюн свърши, отметна запотените си кестеняви кичури и огледа с изненада аплодиращите я клиенти на гостилницата. Изненадата ѝ прерасна в изумление, когато започнаха да подхвърлят монети в отворения калъф на цигулката, а съдържателката ѝ донесе пълна кана със сок и втори пай.

— Исках да ти сипя винце, приятел, но майстор Талейсен ми рече, че утре си на изпити и трябва да си с бистра главица — пошушна ѝ тя и забърза обратно към тезгяха.

— Но аз нямах намерение...

— Сигурен съм, че не ти е за първи път да си изкараш вечерята със свирня, а, детко? — гледаше я с дяволита усмивчица музикантът.

— Е, да, но...

— Така че прибери заслужената награда и недей да спориш с тези, които могат да си позволят да ти хвърлят някоя и друга парица, когато усетят дарбата. Няма грешка, детенце, имаш я. Сядай и яж, само кожа и кости си. Добро ти е парчето.

— Е — изчерви се тя, — малко попрекалих накрая. Не беше злато, а сребро. Но сребро не се римува. Точно благодарение на него съм тук — купих си втори инструмент, платих за уроците, имах за храна. Иначе щях да съм най-много кръчмарски музикант...

— От учтивост не казваш „като теб“, нали? — Усмивката му бързо изчезна. — Има и по-лоши неща, детко, от това да си свободен музикант. Не се съмнявам, че дарбата ще ти помогне да изкараш изпитите — но не съм сигурен, че Гилдията е това, което очакваш.

Рюн упорито поклати глава, учудена защо разказва всичко това на непознатия и защо иска той на всяка цена да я похвали.

— Само музикант от Гилдията може да заслужи място в свитата на някой благородник. Само бард може да застане пред кралските особи. Съжалявам, че ви противореча, господине, но много добре знам какво е да скитосваш и да пееш пред хора, които при следващата глътка забравят какво са чули, и да не знаеш кога пак ще се нахраниш. Без Гилдията никога не бих могъл да се надявам на спокоен живот, а без нейното покровителство никой няма да чуе песните ми.

— Пожелавам ти никога да не се разкаеш, че постъпваш така, детко — въздъхна той. — Но ако решиш или ако някога ти потрябва помощ... само попитай за Талейсен. Оставам твой приятел.

С тези изненадващи думи той се надигна безшумно като излитаща птица и се измъкна от палатката. В мига преди да го изгуби от погледа си в навалищата, Рюн го видя да придърпва лютнята на гърдите си и да подхваща песен. Успя да чуе и началото на някаква любовна история. Кристална и пленителна, мелодията бликна от гърлото му, преди тълпата да го погълне и кръсъците да удавят музиката.

На другата сутрин Рюн нетърпеливо чакаше пред шатрата на гилдията, но така и никой не появи, за да запише името ѝ. Както ѝ бе казал стражът, трудно бе да я объркаш: цялата в пурпур, обкичена със знамена със сребърни и златисти ленти. Доста... прекалено, помисли тя, почти безвкусно. Не след дълго към нея се присъединиха още трима юноши, единият — наконтен и със самочувствие, а другите двама непрекъснато се потяха от притеснение. Пристигаха още и още и когато броят им достигна трийсетина души, старият, неприветлив писар най-после отметна завеската и ги пусна един по един вътре. Върху робата му от прашно кафяво кадифе не се виждаха цветовете на гилдията: явно бе надничар.

Седна, започна да подостря перото си и Рюн за малко щеше да се разкрещи от нетърпение, когато той вдигна очи, изгледа я от глава до пети и я запита за името.

— Рюн, дете на Листа Джебазарил, ханджийка.

Това звучеше малко по-добре от *действителната* длъжност на майка ѝ — слугиня.

— Откъде?

— Картар, на североизток — до прохода Галзар.

— Основен инструмент?

— Цигулка.

— Втори?

— Лютня.

Той повдигна вежди. Обичайният ред беше лютня — основен, цигулка — втори. Поначало много рядко се явяваха с цигулка дори като втори инструмент.

— И ще представиш...

— Първия ден: основен инструмент, „Елегия за девицата Есме“. Втория ден: втори инструмент, „Неблагодарната любовница“. Третия ден: авторска песен, „Призракът от Хълма на черепите“. — Прозвуча ѝ ужасно, но едва ли можеше да използва оригиналното заглавие „Цигуларката“. — Със съпровод на първия инструмент, цигулка.

— Заеми мястото си.

Седна на дървената пейка без облегалка и се опита да запази спокойствие. Пред нея се издигаше подиумът, на който щяха да се представят. От двете му страни имаше дървени пейки без облегалки като тази, на която тя беше седнала, за кандидатите за гилдията. Зад подиума беше дъното на шатрата, а от четвъртата му страна бяха подредени тапицираните с мек плат кресла за журито. Независимо че бе записана първа, Рюн знаеше, че други щяха да получат предпочитаните първи номера: момчетата, чиито бащи бяха членове на гилдията или имаха пари за рушвет. Все пак нямаше да чака много дълго — бе станала с изгрева на слънцето и си бе осигурила поне това предимство.

Преди обяд дойде и нейният ред. „Елегията“ бе много подходяща за цигулка, думите бяха простички и малко на брой, а напомнящата ридание мелодия ѝ предоставяше голяма свобода за импровизации. Седнали тържествено със своите пурпурни туники и роби, бели копринени ризи, украсени със златни или сребърни ленти според ранга им на музиканти или бардове, членовете на журито вдъхваха страхопочитание. Лицата им бяха почти еднакви, добре охранени и с високо мнение за собствената си значимост, което се четеше в очите

им. Забеляза, че те от време на време си записват нещо, и ѝ се стори, че им направи впечатление. Още по-насърчително бе това, че някои от момчетата, на които предстоеше да се качат, изглеждаха доста притеснени, когато тя свърши.

Прибра цигулката и бързо изскочи навън. Намери едно ъгълче до стената на храма и се отпусна, тъй като възбудата, която я крепеше до този момент, бе отминала и усети, че коленете ѝ се огъват. Изминаха няколко дълги минути, преди отново да се изправи и ръцете ѝ да престанат да треперят. Чак тогава се сети, че не е яла от предишната вечер — и изпита вълчи глад. Преди представянето самата мисъл за храна ѝ беше противна.

Благоразумието я отведе в същата гостилница. Плати закуската си с няколко от неочаквано припечелените предишната вечер монети. Тази сутрин палатката бе претърпана и имаше късмет, че си намери малко място на една пейка. Хапна набързо и се вля в потока от хора, които обикаляха панира.

Един-два пъти ѝ се стори, че мярна червената коса на Талейсен, но дори да бе той, изчезваше, докато тя си пробиеше път до мястото, където очакваше да го намери. Имаше и много други улични певци. Забеляза, че никой не страда от липса на внимание, и с тъга си спомни за купчинката монети, която бе изникнала пред очите ѝ предишната вечер. Но сега беше редовно записан участник в изпитите и щеше да е нередно, а може би и против правилата, ако застане на някой ъгъл като тях.

Затова продължи да се разхожда, да слуша и да си отбелязва наум мотиви за бъдещи песни. На всяка крачка чуваше наоколо истории, които бяха много подходящи. Достатъчно бе да зърне някоя натруфена в коприни дама, странно печална или трескаво оживена, или пък някой наконтен в кадифета благородник с хитри и лукави очички или самоуверен и надут и римите сами изникваха в ума ѝ. До вечерта главата ѝ се задръсти, а беше време и да разбере как гилдията бе класирала сутрешните кандидати.

Списъкът бе залепен на входа на шатрата, но Рюн не бе единствената, която се интересуваше от изхода на изпитите през първия ден. Отне ѝ малко време, докато се промуши и погледне, но когато успя...

В името на Трите! Ето я там, „Рюн от Картар“ — *трета*.

Почти полетя към леговището си край реката.

Вторият ден беше по-тежък от първия. Кандидатите се явяваха в обратен ред по списъка от вчерашното класиране. Прекара почти целия ден на коравата пейка, стиснала грифа на лютнята с неспокойни пръсти. Изслушваше състезател след състезател и все повече се убеждаваше, че всеки от тях е *много* по-добър от нея на втория си инструмент. Все пак беше започнала да свири на лютня само преди година. Но пък нарочно си бе подбрала песен, която да покаже гласа ѝ откъм най-добрата му светлина и да замаже впечатлението от недотам хубавото ѝ свирене. А и на другите щеше да им е доста трудно да се мерят с нейния контралт (много ловка имитация на момчешко сопрано), тъй като повечето бяха минали пубертета.

Най-после дойде и нейният ред. Потисна, колкото можа, безпокойството си, качи се на подиума и започна.

Лично тя смяташе, че песента е доста глупава. Защо, по дяволите, мъжът трябваше да се примирява с всичко, което тази дама му бе сторила, и то само заради една „целувка върху нейната хладна, спокойна ръка“, Рюн изобщо не можеше да проумее. Въпреки това използва в максимална степен актьорските си дарби и когато приключи, бе възнаградена с одобрителен шепот.

— Какъв глас! Рядко се среща такава чистота на тази възраст! — чу тя, докато прибираше инструмента си. — Ако премине успешно и третия ден, дали ще склони да стане кастрат, как мислите? Имам връзки поне с половин дузина дворци, които биха платили с чисто злато, за да го притежават.

Тя сподави усмивката си — представи си изненадата им, когато разберат, че не се налага да я скопяват, за да запази гласа си!

Забави се, за да чуе последния кандидат, и изчака отвън да закачат резултатите.

Едва не припадна, когато видя, че се е изкачила на второто място.

— Нали ти казах? — прошепна познат глас в ухото ѝ. — Все още ли си сигурен, че точно това искаш?

Извърна се рязко и съгледа Талейсен зад себе си. Залезът озаряваше косата му и меките сенки по лицето му го подмладяваха.

— Сигурен съм — отвърна категорично тя. — Един от членовете на журито току-що каза, че знае половин дузина дворци, които биха платили със злато, за да притежават гласа ми.

— Да те купуват и продават като някаква овца? Що за живот е това? Затворен зад високи каменни стени и винаги под надзора на стражите — освен ако не пожелаеш да продадеш услугите си някъде другаде? За *такъв* живот ли мечтаеш?

— А да се влачиш по пътищата под проливния студен дъжд, обезумял от страх, че ще се разболееш и ще загубиш гласа си — може би завинаги? И докато пееш, червата ти да куркат толкова силно, че да заглушават песента? И да гледаш как някой идиот, който притежава половината от таланта ти, облечен в коприна и кадифе, се храни на масата на благородниците, докато ти се опитваш да забавляваш някакви скотове в кухнята с надеждата да ти подхвърлят остатъците от храната си и да те пуснат до огъня? Не, благодаря, ще опитам късмета си в гилдията. А и къде другаде бих могъл *да се уча*? Нямам повече сребро за инструменти и уроци.

— Има хора, които биха те учили само защото обичат да го правят... Уви, вече си взел решение. Както искаш, детко.

И той се обърна и с натъжени очи отново изчезна сред тълпата.

Пак трябваше да прекара почти целия ден върху коравата пейка, докато минат всички класирани след нея. Този път поне бе по-поносимо: беше съвсем очевидно, че повечето от момчетата — със съвсем малко изключения — не притежават композиторска дарба. Може би само петима, заедно с нея и с класирания на първото място, имаха шансове за трите свободни места за чираци на бардове. Другите бяха подходящи само за изпълнители на чужди песни.

Тя се изправи пред изпитателните погледи на членовете на журито и започна.

Когато свърши първия куплет, панически установи, че *не* я одобряват. Докато импровизираше, прехвърли наум цялата строфа, опитвайки се да отгатне коя беше причината за навъсените им лица.

И разбра: *самохвалството*. Бардовете от гилдията просто не приемаха самохвалството. И беше под достойнството им да реагират

на насмешките на някой, който стои по-ниско от тях. О, света Троице...

Бързо стъкми един куплет за безразсъдството на младостта, за това, че ако беше по-зряла и мъдра, никога не би изпаднала в такова заплетено положение. Незабележимо въздъхна от облекчение, когато лицата им се поотпуснаха.

На последния припев всички поклащаха глави и се усмихваха, а един дори почукваше с пръст в такт с мелодията. Завърши изпълнението си с жест, достоен за истински майстор, и зачака, без да диша.

И те *изръкопляскаха*. Пренебрегнаха достойнството си и *изръкопляскаха*.

Представянето на последния участник ги разочарова.

Нито един от кандидатите не бе напуснал шатрата от началото на този трети и последен изпит. Вместо със списък окончателните резултати щяха да бъде обявени устно и те изтръпнали очакваха да научат съдбата си. Някои от момчетата наобиколиха Рюн и усмихнати я поздравяваха за предполагаемото безспорно първо място. Всички утихнаха, когато председателят на журито се появи на подиума със списък в ръка.

— Първо място и първи чирак за бард — Рюн, син на Листа Джебзари от Картар...

— Извинете, господине — извика звънко Рюн, сияеща от щастие и неспособна да крие тайната си нито секунда повече, — но не син, а *дъщеря*.

Измина само секунда, в която успя да види обезумелите им от ярост лица, преди първата тояга да се стовари върху главата ѝ.

Захвърлиха я почти в безсъзнание в прахта пред шатрата заедно с изпотрошените ѝ инструменти. Минувачите дори не я поглеждаха, докато се опитваше да се изправи, и три пъти рухваше отново на земята. Дясната ѝ ръка се люлееше безпомощно и болеше толкова силно, че положително бе счупена, но много по-силно я бе заболяло, когато трошаха цигулката ѝ — това бе разкъсало сърцето ѝ. Сега ѝ се

искаше само едно — да се добере до реката и да се хвърли в нея. Ако имаше малко късмет, щеше да се удави.

Но не можеше дори да се изправи.

— Кротко, момиче — силни ръце я подхванаха и я изправиха. — Бог ми е свидетел, не вярвах, че ще стигнат чак дотам, иначе не бих допуснал да ти се случи всичко това.

Извърна глава и се опита да види кои са тези хора, но от сълзите, причинени от физическата и от душевната болка, всичко се мержелееше пред очите ѝ. Не можа да разпознае мъжа от лявата си страна, но човекът от дясната...

— Т-талейсен? — заекна тя.

— Нали ти казах, че ако се наложи, ще ти помогна? Мисля, че в момента е повече от необходимо...

— Т-те счупиха цигулката ми, Талейсен. И лютнята ми. Счупиха ги. И ръката ми...

— О, Рюн, момичето ми... — Този път се появиха сълзи в *неговите* очи, но едновременно с това той като че ли се смееше. — Ако *някога* съм се съмнявал, че притежаваш качествата на бард, ти току-що разпръсна окончателно тези съмнения. *Първо* цигулката, *после* лютнята — и чак *накрая* се сети за собствените си болки. Хайде, моето момиче, да вървим при хората, които могат да се грижат за съкровище като теб...

Залитаща в мрака, превита от болка, внимателно крепена и насочвана от двете страни, Рюн не можеше да прецени накъде и колко дълго се придвижваха. Все пак след неизвестно колко време се озова в някаква многоцветна шатра, осветена от десетки фенери и преградена със завески, които бяха закачени на жици, кръстосващи цялото обиталище. В момента всички завески бяха дръпнати и една разнолика тълпа от мъже и жени приветства нейното появяване с възгласи за добре дошла, които преминаха в ужасени възклицания от разкрилата се пред очите им гледка.

Набутах я в набързо приготвено легло с меки вълнени одеяла и огромни пухени възглавници, едно облечено като циганка смугло момиче проми раните и ожулванията ѝ с някаква пареща течност, след което един мъж със сива брада опипа ръката ѝ, ощипа я един-два пъти и *накрая*, без да я предупреди, я опъна с все сила. Болката бе толкова силна, че Рюн почти припадна.

Когато погледът ѝ отново се проясни, той стегнато бинтоваше ръката ѝ с тънки дървени шини, а момичето я караше да изпие нещо, което миришеше на билки и вино.

Преди да успее да се уплаши, Талейсен отново се появи до нея като по заповед.

— Къде...

— Ти си при свободните бардове — *истинските* бардове, а не онези надути гадини от гилдията — изпревари въпроса ѝ той. — Мило дете, предполагам, че тези високомерни мехури щяха най-много да те наругаят и да те изхвърлят с ритници по задните части. Ако можеш дори за миг да допусна, че ще постъпят така с теб, щях да те отвлека и да те държа пияна, докато траят изпитите. Никога няма да си го простя. А сега си изпий лекарството.

— Но как... защо... кои сте вие? — успя да промълви между глътките Рюн.

— Може би е по-добре първо да ти обясним какви сме. Нали ще и кажеш, Ердрик?

— Ние сме свободните бардове — заговори мъжът със сивата брада, — както ти каза майстор Талейсен. Именно той ни събра, когато срещна такива като себе си, надарени с дарби и талант, но нежелаещи да приемат самовъзвеличаването и политиката на гилдията, безсмисленото и робуване на формата.

Отиваме там, където решим, и служим — или не служим — на този, на когото искаме, и пеем така, както на нас ни харесва, без да ни интересува дали ще обидим някого. Наблюдаваме много внимателно и младоци като теб, които имат дарбата и енергията да се противопоставят на гилдията. Наблюдаваме те вече цели три години.

— Но как?

— Първият бях аз — обади се нов глас и към нея се доближи висок като върлина младеж с коса, която влизаше в очите му. — Ти май не ме помниш, но аз те помня — чух те да свириш на цигулката в твоята кръчма, когато минавах през Картар, и пуснах приказката.

— Аз съм следващият.

Тя позна този човек, той и продаде лютнята — беше го помислила за пътуващ търговец на нови или употребявани инструменти. Най-неочаквано бе останал достатъчно дълго време, за да я научи да свири на лютня.

— Както виждаш, държим под око всички обещаващи момчета и момичета, които успеем да забележим, защото знаем, че рано или късно ще се явят на изпитите. Но те обикновено не са толкова упорити като теб — усмихна се Талейсен.

— Предпочитам да съм си нормален! — обади се върлинезият. — И на мен първия ден ми предложиха да си остана тъничко сопрано до края на живота си. Това ми беше достатъчно!

— На мравка биха обърнали повече внимание, отколкото на мен — засмя се смуглото момиче. — Пък и аз не се сетих да се направя на момче.

— Но... защо сте... заедно? — попита Рюн.

— За да си помагаме. Някоя и друга пара, когато си останал без работа, място, където можеш да се подслониш, когато си наскърбен или болен, някой, който да се грижи за теб, когато вече не си толкова млад — обясняваше ѝ Ердрик. — И да научиш някого на нещо, а и сам да научиш нещо. Имаме повече почитатели от теб и даже от гилдията, предполагам. Не всички харесват превзетия стил на певците от гилдията — особено далеч от големите градове. Далеч от упадъка на дворците хората обичат своите жизнерадостни песни, здравословни като храната им.

— Но защо гилдията ви позволява безнаказано дай отнемате кандидатите? — Желанието ѝ да разбере беше искрено и обяснимо.

— Бога ми, детко, та те не могат без нас! — засмя се Талейсен. — Независимо от твоето мнение между тях няма нито един истински, самобитен творец! Гуена, сърце мое, изпей ѝ „Неблагодарната любовница“ — но твоята версия, истинската и оригиналната.

Смуглото момиче се ухили като лисичка с ослепително белите си зъби, грабна иззад себе си една китара и започна.

Е, мелодията беше същата, както и някои фрази. Но това изобщо не беше някаква леденостудена принцеса, която презрително измъчва своя рицар обожател с прелестите, които той така и не докосва до края; не, това беше една закачлива овчарка, която искаше да разбере докъде може да докара своя любовник пастир, пък и любовните ѝ мъчения бяха съвсем поносими. А това, за което настояваше накрая пастирът, беше далеч повече от една „целувка върху хладната и спокойна ръка“. Откровено казано, финалът бе доста пиперлив!

— „Елегията“, която изпълни първия ден, също е изопачена и обезобразена. Повечето известни балади, които гилдията представя за свои, са всъщност наши — засмя се пак Талейсен.

— А на него може да му се Вярва, защото е написал поне половината! — добави гърлено Гуена.

— Ами ако ме бяха приели? — поинтересува се Рюн.

— Нямаше да продължи кой знае колко — славей може ли да пее в клетка? Рано или късно щеше да постъпиш като мен — да избягаш от позлатената клетка — а ние можем да чакаме.

— Значи си бил бард в гилдията? — Имаше чувството, че го е знаела отдавна. — Никога не съм чувала името Талейсен, а щом „Елегията“ е твоя...

— Смених името си, когато си върнах свободата. Пък и надали го помниш...

— Така ли мислиш? Или пак се правиш на скромен? — отметна разкошната си черна коса Гуена. — За твоите синини се грижи самият майстор бард Меридън.

— Меридън? — опули очи Рюн, без да откъсва поглед от него, докато той се закашля разсърден. — Но... но... аз мислех, чувала съм, че майстор Меридън се е оттеглил в уединение...

— Гилдията не би искала да се разчуе, че е била пренебрегната заради сбирщина цигани жонгльори, нали? — уточни върлинегият.

— И така, мога ли да се надявам, че ще дойдеш при нас, Рюн? — попита я тихичко човекът, когото тя познаваше като Талейсен.

— Бих искала... но не мога — отговори отчаяно Рюн. — Как ще си изкарвам прехраната? Ще минат месеци, преди ръката ми да заздравее. А и инструментите ми стават само за подпалки. — Поклати глава и сълзите ѝ потекоха. — Не бяха кой знае какво, но бяха всичко, което имах. Трябва да се върна къщи — ще ме вземат в кръчмата. Все ще мога да въртя шиша и да пълня чашите и с една ръка.

— Ей, момиче, не чу ли какво ти каза Ердрик? Ние се грижим един за друг — ще се грижим и за теб, докато се изправиш на крака.

Възрастният мъж я потупа по рамото и побърза да ѝ намери носна кърпа, когато тя ги огледа един по един, повярва им и заплака.

— Колкото до инструментите... — Талейсен изчезна и щом се върна, хълцанията ѝ бяха стихнали. — Признавам, че ми олекна от

това, което чух. Страхувах се да не си прекалено привързана към своите нещастни, вече бивши приятели. Ако беше казала: „Стават само за подпалки, но аз ги обичах“, нямаше да знам какво да направя. Но „бяха всичко, което имах“ е съвсем друга песен. Какво ще кажеш за тази двойка?

Цигулката и лютнята, които остави в скута ѝ, не бяха нови, нито пък бяха като позлатените, гравирани и натруфени красавици, с които се фукаха музикантите от гилдията, но притежаваха своя собствена скромна красота — красотата на мекото дърво и на чистите линии. Рюн подръпна струните им и отново се разрида. Звучността бе великолепна — топла и изящна — такива инструменти не бе мечтала дори да докосне, камо ли да притежава. Когато сълзите ѝ изсъхнаха, изпи лекарствата, намазаха ѝ раните и запознанствата приключиха, Рюн остана насаме с Талейсен — или Меридън — макар повече да харесваше името, с което го познаваше от самото начало. Другите спуснаха завеските си и малкото ѝ ъгълче стана приятно и уютно.

— Ако ме приемете... — каза свенливо тя.

— Хубава работа! — засмя се той. — Не ти ли стана ясно, че правим всичко възможно да те прикоткаме? Ти вече си една от нас, Рюн. Сега не можеш да ни избягаш!

— В такъв случай какво трябва да правя?

— Първо, трябва да оздравееш. Второ... виж какво, при нас няма чираци. Бога ми, не са малко нещата, които владееш великолепно, няма защо да спорим! Би могла да ни даваш уроци по цигулка, да речем...

— Но аз — тя изглеждаше смутена и разочарована — исках да постъпя в гилдията, за да уча! Не мога нито да чета, нито да пиша ноти, има толкова инструменти, на които не мога да свиря...

Още малко и пак щеше да се разплаче.

— А как ще се науча, ако нямам майстор, при когото да чиракувам?

— Стига! Стига! Не ти разрешавам да ревеш и да хленчиш повече, достатъчно ми се струпа за днес! — прекъсна я припряно той. — Ако непременно държиш да си чирак, нищо не ти пречи. Аз ставам ли за майстор?

Рюн не можа да пророни дори думичка, а само кимна.

— Боже Господи, заради теб ще стана лъжец, защото съм се закълел никого да не правя свой чирак! Чакай малко. — Той изчезна зад

завеската и след малко се върна с мъничка арфа. — Ето... На нея можеш да свириш и с една ръка — тъкмо докато се научиш, ще бъдеш достатъчно заета и няма да ти остане време за сълзи. Отнасяй се внимателно с нея — тя е първият ми инструмент и заслужава уважение.

Онемяла от страхопочитание, Рюн подхвана арфата със здравата си ръка като бебе.

— Сутринта ще изпратим някой да донесе нещата ти от там, където си ги скрила. Облегни се удобно — я виж ти, аз съм бил истинска болногледачка.

Талейсен ѝ помогна да се настани върху възглавниците, зави я с одеялата и премести двата ѝ — не, вече три — нови инструмента на безопасно място, но така, че да ги вижда. Знаеше, че гледката ѝ действа успокояващо.

— Ще ти намерим дрехи и всичко, каквото трябва. Приспивателното, което ти дадох, след малко ще те унесе. Но запомни едно нещо, преди да задремеш. Няма да ти е лесно да ми слугуваш. Няма да ти разреша да си прахосваш времето, ясно ли ти е! Утре сутрин се заемаш с първата си задача. Започваш да ме учиш — очите му светнаха от искрено нетърпение — на песента за призрака!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.